

OPONENTNÍ POSUDEK DIZERTAČNÍ PRÁCE

Jméno doktoranda: **Mgr. Josef Štemberk**

Název: **Znalostní management jako nástroj podpory řízení velkoplošných chráněných území**

Školitelka: **doc. Mgr. et Ing. Petra Marešová, Ph.D.**

Oponent: **prof. Ing. Hana Mohelská, Ph.D.**

Katedra managementu, Fakulta informatiky a managementu,
Univerzita Hradec Králové

STANOVISKO

a) K aktuálnosti zvoleného tématu a zformulování vědecko-výzkumného problému.

Tématem disertační práce je problematika managementu návštěvnosti velkoplošných chráněných území. Výzkumným záměrem je zkoumat vztah znalostního managementu a řízení návštěvnosti ve velkoplošných chráněných územích, která se vyznačují mnohými specifiky, danými jejich duální funkcí ochrannou a rekreační. Zjišťují se klíčové subjekty, procesy a znalosti v rámci managementu jejich návštěvnosti. Doposud málo popsanou oblastí je proces vzniku a využívání znalostí, a to zejména přeměna explicitních znalostí na znalosti tiché.

Cílem práce je navrhnout konceptuální model managementu návštěvnosti pro velkoplošná chráněná území na základě metod a procesů používaných ve znalostním managementu, který přispěje k zajištění co nejvyšší slučitelnosti cestovního ruchu s cíli ochrany daného území. Na základě literární rešerše byly stanoveny dílčí fáze řešení, které slouží zároveň jako klíčové milníky. K dosažení cíle stanovil autor celkem tři výzkumné otázky V01 – V03:

1. Jaké jsou klíčové subjekty, informace a znalosti o nich v rámci managementu návštěvnosti ve velkoplošném chráněném území, jejichž efektivním nakládáním lze dosahovat slučitelnosti cestovního ruchu s cíli ochrany daného území?
2. Co jsou klíčové proměnné či procesy, které je třeba sledovat při managementu návštěvnosti ve velkoplošném chráněném území, opět ve vztahu ke slučitelnosti cestovního ruchu s cíli daného chráněného území?
3. Jaké metody a fáze znalostního managementu a jakým způsobem jsou konkrétně využitelné pro řízení návštěvnosti v chráněném území?

Připomínku bych měla k vymezení výzkumného problému, kde není uvedeno, zda se jedná o problém deskriptivní, relační nebo kauzální. Druh problému značně předurčuje použití výzkumných a statistických metod. Je škoda, že autor nestanovil ke klíčovým procesům také klíčové proměnné (V2), protože je třeba rozlišit, zda se jedná o měřitelné proměnné (je možno určit počet, míru (stupeň) určitého jevu nebo vlastnosti) nebo kategoriální proměnné a jejich závislost (nezávisle proměnná, závisle proměnná).

Přes výše uvedenou připomínku je celkově z textu zřejmá velmi dobrá znalost problematiky, podpořená literární rešerší tuzemských a zahraničních zdrojů. Doktorand dobře a jasně vymezil cíl své práce a stanovil tři výzkumné otázky.

b) K obsahové náplni práce, zda práce vychází ze soudobých vědeckých poznatků, zda jsou zvolené metody zpracování práce adekvátní.

Vzhledem k rozsahu zaměření práce bylo zvoleno více vědeckých metod, které autor vzájemně kombinoval a doplňoval tak, aby bylo dosaženo co nejrelevantnějšího výstupu. Jako stěžejní vědecké metody byly využity tyto metody:

- Literární rešerše
- Socioekonomický monitoring
- Kvalitativní monitoring
- Kvantitativní monitoring
- Případová studie
- Řízený rozhovor
- Analýza a syntéza
- Business Process Model and Notation (SW BPMN)
- Protected Areas Visitor Impact (PAVIM)
- Limits of acceptable changes – Model limitů přijatelných změn (LAC)
- Visitor Impact Management – Management dopadů návštěvníků (VIM)
- Visitor Experience and Resource Protection – Model ochrany zážitku návštěvníků a zdrojů (VERP)
- Visitor Activity Management Process – Proces řízení aktivit návštěvníků (VAMP)
- Recreation Opportunity Spectrum – Zajištění možností pro rekreaci (ROS)
- Tourism Optimisation Management Model – Model managementu pro optimalizaci turismu (TOMM)

Autor vychází ze soudobých vědeckých poznatků a zvolené metody jsou adekvátní ke zpracování dizertační práce a dosažení deklarovaného cíle.

c) Ke splnění vytyčených cílů.

Cílem práce bylo na základě metod a procesů používaných ve znalostním managementu navrhnout konceptuální model managementu návštěvnosti pro velkoplošná chráněná území, který přispěje k zajištění slučitelnosti cestovního ruchu s cíli ochrany daného území.

V rámci rešerše odborné literatury byl jako východisko a rámec pro tvorbu modelu řízení znalostí v oblasti managementu návštěvnosti vybrán model Wiiga (kap. 3). Tento model se dle autora ukázal jako vhodný pro management velkoplošného chráněného území. Model Karla Wiiga byl publikovaný v roce 1997, dále rozpracován v oblasti veřejné správy (Wiig, 2002), a dále v rámci přístupu komunitní praxe pro systémy řízení znalostí (Venkatraman, 2018). Tímto autor prokázal, že se jedná o stále aktuální model, který lze použít v dizertační práci.

Na základě výše uvedeného lze konstatovat, že autor splnil deklarovaný cíl.

c) Teoretické a praktické přínosy práce.

Přínosem práce v oblasti teorie je rozvoj a aplikace vybrané metody znalostního managementu ve vazbě na novou doménu, tedy management návštěvnosti ve velkoplošných chráněných územích. Z hlediska praxe navržený model přináší ucelený koncept, jak uchopit, sbírat, sdílet a revidovat klíčové znalosti týkající se území chráněné přírody.

Autor postupoval systematicky a s přehledem, čerpal z kvalitních tuzemských a zahraničních odborných zdrojů. Autor publikoval řadu výsledků z vlastního šetření a výzkumu.

f) Formální připomínky

K formální úpravě práce mám pouze níže uvedené připomínky:

V některých částech práce se objevují odstavce s rozdílným typem písma, velikostí i řádkováním, např. na str. 58-59.

g) Náměty na vyjádření se autora u obhajoby

Podle Karla Wiiga, aby byly znalosti užitečné a cenné, musí být nejprve uspořádány podle toho, k čemu budou znalosti využity, a to s užitečnými vlastnostmi, jako je úplnost, propojenost, kongruence a také perspektiva a účel. Wiig identifikuje tři požadavky, které musí organizace splňovat, aby mohla úspěšně podnikat:

1. obchod (produkty/služby) a zákazníci;
2. zdroje (lidé, kapitál a zařízení);
3. schopnost inteligentního jednání.

Zatímco první dva požadavky splňují organizace zcela běžně, rozlišujícím faktorem je jejich schopnost inteligentního jednání. Co je podle Vás hlavní hnací silou pro to, aby se tak dělo?

ZÁVĚR

Rozsah a kvalita použitých informačních zdrojů odpovídá požadavkům kladeným na tento typ prací a jsou v souladu s běžnou praxí. Předkládaná dizertační práce představuje vědecký a odborný materiál, který až na výše uvedené připomínky, odpovídá nárokům kladeným na tento typ prací.

Předloženou dizertační práci Mgr. Josefa Štemberka doporučuji k obhajobě před příslušnou zkušební komisí.

V Hradci Králové dne 31. května 2023

prof. Ing. Hana Mohelská, Ph.D.
oponentka